

Pan
Roman Wcisło
Zastępca Dyrektora Departamentu
Funduszy Europejskich
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Małopolskiego

Nasz znak
DDD-WL.611.14.2024.JK

Data
10-01-2025

Sprawa: wyjaśnienia w ramach interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez społeczność (RLKS) - komponent Wdrażanie LSR

Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z Państwa pismem znak: FE-VIII.460.7.50.2024 z dnia 21 października 2024 roku, Departament Działań Delegowanych zwrócił się o opinię w sprawie do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z prośbą o zajęcie stanowiska w poruszonych przez Samorząd Województwa kwestiach. W odpowiedzi na zawarte w piśmie pytania MRiRW przekazało poniższe odpowiedzi.

1. Jednym z kosztów niekwalifikowanych wskazanych w wytycznych podstawowych w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 są koszty inwestycji mających na celu dostosowanie do norm lub wymogów unijnych, z wyjątkiem inwestycji wspieranych na zasadach określonych w art. 73 ust. 5 rozporządzenia 2021/2015. Czy jeżeli w ramach danego projektu, np. w ramach start/rozwój DG, GA, ZE lub rozwój ogólnodostępnej infrastruktury, występują koszty związane z zapewnieniem dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, to mogą one stanowić koszt kwalifikowalny? Jeśli tak, to w jakiej części operacja może pokrywać koszty dostępności?

Koszty inwestycji mających na celu dostosowanie do norm lub wymogów unijnych, z wyjątkiem inwestycji wspieranych na zasadach określonych w art. 73 ust. 5 rozporządzenia 2021/2115 (1) dotyczą rolnika i dostosowania przez niego gospodarstwa rolnego do norm lub wymogów unijnych związanych z produkcją rolną prowadzoną w tym gospodarstwie. Natomiast w interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany mogą wystąpić koszty związane z zapewnieniem dostępności osobom z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnościami zostały ujęte w katalogu osób w niekorzystnej sytuacji. W ramach kryteriów wyboru operacji premiowane mogą być operacje dedykowane dla mieszkańców obszarów wiejskich, wykluczonych społecznie ze względu na przynależność do zdiagnozowanych w LSR grup w niekorzystnej sytuacji. Dlatego koszty związane z zapewnieniem dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami mogą występować w operacjach w ramach wszystkich zakresów dla interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Operacja może pokrywać koszty dostępności, ale to w jakiej części, zależy m. in. od tego jaki jest cel operacji. Realizacja operacji powinna służyć zwiększeniu dostępności dla lokalnej społeczności w ramach zdiagnozowanych potrzeb w tym zakresie.

2. Czy w ramach działania rozwój DG wystarczające jest posiadanie miejsca zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR?

W ramach zakresu rozwój działalności gospodarczej (DG) konieczne będzie wykazanie miejsca wykonywania działalności gospodarczej na obszarze wiejskim objętym daną strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR). Obecnie trwają prace nad zmianą wytycznych szczegółowych (1), które mają na celu uszczegółowienie zapisów oraz zapewnienie większej przejrzystości w tym zakresie. Zmiana będzie wzorowana na regulacjach zawartych w przepisach rozporządzenia dla poddziałania 19.2 Wsparcie wdrażania strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (PROW 2014-2020) dotyczących analogicznego zakresu wsparcia. Zostanie ona poddana szerokim konsultacjom z wieloma podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie interwencji LEADER.

3. Jeżeli projekt dotyczy budowy obiektu noclegowego, to czy wystarczy, że w całym obiekcie tylko jeden pokój (wraz z łazienką) będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami? Jeżeli projekt dotyczy budowy 5 domków noclegowych dla turystów, to czy wystarczy, że tylko jeden z tych domków będzie przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami? Czy jeżeli Wnioskodawca posiada pensjonat, w którym znajduje się jeden pokój przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a w ramach dotacji chciałby wybudować na tej samej posesji kilka domków noclegowych, to czy któryś z tych domków musi być przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, czy wystarczy, że Wnioskodawca już na terenie swojego obiektu takie miejsce posiada?

Pytanie to wykracza poza kompetencje MRiRW. Wytyczne szczegółowe (1) nie zawierają wymogów dotyczących dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Wymogi te regulują odrębne przepisy prawa.

4. Proszę o doprecyzowanie, w przypadku których zakresów wsparcia i dla jakich wnioskodawców (interwencja I.13.1 LEADER) będzie możliwość uzyskania dofinansowania wynoszącego 100% kosztów kwalifikowalnych dla wymienionych w Wytycznych szczegółowych rodzajów operacji.

W ramach interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność możliwość uzyskania dofinansowania wynoszącego do 100 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku operacji nieinwestycyjnych lub obejmujących inwestycje nieprodukcyjne, będą mogli uzyskać beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych (JSFP), czyli np. organizacje pozarządowe takie jak stowarzyszenia czy fundacje. Taka intensywność wsparcia będzie możliwa do uzyskania w zakresach:

- 1) poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności;
- 2) poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej;
- 3) kształtowanie świadomości obywatelskiej;
- 4) włączenie społeczne seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji;
- 5) ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi;
- 6) przygotowanie projektów partnerskich.

Dofinansowanie wynoszące do 100 % kosztów kwalifikowalnych jest także możliwe do uzyskania przez LGD w ramach projektu grantowego, w tym w zakresie przygotowanie koncepcji inteligentnych wsi (SV), gdzie z kolei grantobiorca otrzymuje grant w postaci stawki ryczałtowej w wysokości 4 tys. zł na przygotowanie jednej koncepcji SV.

5. Proszę o doprecyzowanie typu wnioskodawców do poszczególnych zakresów (włączenie społeczne seniorów, poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności, kształtowanie świadomości obywatelskiej, ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi).

Określenie typu wnioskodawcy dla poszczególnych zakresów umożliwi określenie limitu pomocy w ramach PS WPR.

W ramach wymienionych zakresów wsparcia: włączenie społeczne seniorów, poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności, kształtowanie świadomości obywatelskiej, ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi katalog potencjalnych beneficjentów jest szeroki. W szczególności mogą to być osoby prawne, w tym organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych, mikro- i małe przedsiębiorstwa lub LGD (w ramach projektów grantowych lub operacji własnych) oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

6. Czy w starcie KŁŻ w skład partnerstwa mogą wchodzić wyłącznie rolnicy posiadający miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej na obszarze wiejskim objętym LSR?

Tak, w skład partnerstwa przy starcie KŁŻ mogą wchodzić wyłącznie rolnicy posiadający miejsce zamieszkania lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej na obszarze wiejskim objętym LSR. Taki sposób dostaw, co do zasady, obejmuje lokalnych producentów działających wspólnie w celu promowania lokalnych rynków żywnościowych.

7. Czy warunki podmiotowe obowiązujące w Starcie KŁŻ obowiązują również w Rozwoju KŁŻ?

Tak, warunki podmiotowe obowiązujące w zakresie start KŁŻ obowiązują również w zakresie rozwój KŁŻ. Wynika to z faktu, iż warunki określone w zakresie start KŁŻ są to warunki minimum, które muszą być spełnione żeby utworzyć KŁŻ, a skoro KŁŻ ma być rozwijany, to musi na wstępie spełniać przynajmniej warunki minimum. Obecnie trwają prace nad zmianą wytycznych szczegółowych (1), które mają na celu uszczegółowienie zapisów oraz zapewnienie większej przejrzystości w tym zakresie.

8. Proszę o wyjaśnienie zapisu wytycznych szczegółowych IV.3 ust. 12, pkt 1 „W zakresie poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności pomoc przyznaje się, jeżeli operacja: 1) nie obejmuje inwestycji infrastrukturalnych ani operacji w zakresach: start DG, rozwój DG, start GA, start ZE, start GO, start KŁŻ, rozwój GA, rozwój ZE, rozwój GO lub rozwój KŁŻ”.

Ideą tego zapisu było wyznaczenie linii demarkacyjnej, która oddziela inwestycje produkcyjne od nieprodukcyjnych. Dlatego też w zakresie poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności wyłączeniem objęte są inwestycje produkcyjne, które można realizować w zakresach start DG, rozwój DG, start GA, start ZE, start GO, start KŁŻ, rozwój GA, rozwój ZE, rozwój GO lub rozwój KŁŻ.

Inwestycje, realizowane w zakresie poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności, będą wyłącznie nieprodukcyjne. Oznacza to, że inwestycje te mają służyć lokalnej społeczności nie generując zysków. Objęte zakresami 1-3 usługi, które mogą być świadczone przez przedsiębiorców w wyniku prowadzenia przez nich działalności gospodarczych, czy przez rolników w ramach pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych, czy też w ramach krótkiego łańcucha dostaw żywności, są inwestycjami produkcyjnymi. W tych zakresach realizowane są inwestycje zorientowane na generowanie zysków, dlatego operacje polegające de facto na rozwoju przedsiębiorczości, pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych lub współpracy w ramach krótkiego łańcucha dostaw żywności nie mogą być realizowane w zakresie „Poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności”.

Obecnie trwają prace nad zmianą wytycznych szczegółowych (1), które doprecyzują regulacje w powyższym zakresie.

9. Proszę o wskazanie, na podstawie jakiego Rozporządzenia krajowego ma być udzielana pomoc publiczna, o której mowa w wytycznej?

Zgodnie z treścią Wytycznych szczegółowych (1) część IV.2 ust. 3 pkt 1 „w przypadku, gdy wnioskodawca wykonuje działalność gospodarczą, pomoc przyznaje się zgodnie z art.19 a albo art.19b rozporządzenia GBER”.

Informuję, że ze względu na specyfikę wdrażania Planu Strategicznego, gdzie zamiast rozporządzeń stosuje się wytyczne, do programu pomocy publicznej dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność jako podstawę prawną zgłoszono ustawę o RLKS (2) oraz ustawę o PS WPR (3) - na podstawie której będzie udzielana pomoc publiczna.

Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały przekazane pismem z 28.11.2024 r. znak: WPR.wao.0892.1.2024

Z poważaniem

Podstawa prawna:

(1) Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR

(2) Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1554, z 2024 r. poz. 1673).

(3) Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 261, 885).

Według rozdzielnika:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
2. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
3. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
4. Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
5. Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
6. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
7. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
8. Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
9. Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
10. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
11. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
12. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
13. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
14. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
15. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
16. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
17. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa